

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

C9PBD17C0T02

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Jméno a příjmení

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **60 minut**. (Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami může být časový limit navýšen.)
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neodčítají záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvete pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

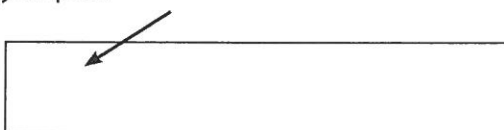
A B C D
4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje i nesprávná či chybějící dílčí odpověď, počet chyb se promítá do celkového hodnocení úlohy.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYNI!

1 bod

1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Chrámy významných církví se stavěly v centrech metropolí.
- B) Stoly s kamennými deskami vyrobil známý místní architekt.
- C) Sandály s lesklými přeskami se v minulých letech staly hitem.
- D) Domy se sedlovými střechami byly domovem rorýsích kolonií.

1 bod

2 Ve kterém z následujících souvětí je správně zapsána interpunkce?

- A) Pořídila jsem si rukavice, aby mi nebyla zima, bohužel jsem je ale hned ztratila.
- B) Po posledním náročném testu, jsme usoudili, že musíme změnit svůj styl učení.
- C) Učitel mu řekl, že se zhoršil v matematice, a že jeho chování také není příkladné.
- D) Včera jsme naplánovali, kdy vyrazíme na výlet a co všechno, si s sebou vezmeme.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 3

Koupím byt 1+1 nebo 2+1 v dosahu MHD, Praha 9, nejlépe Letňany, ne přízemí, ne v panelovém domě. Cena do 3 mil. Platím hotově.

(CZVV)

max. 2 body

3 Rozhodněte o každé z následujících možností, zda zcela odpovídá požadavkům uvedeným ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
3.1 Prodej světlého bytu 2+1 v Letňanech, 45 m ² , metro 300 m, zděný dům, podkroví, cena 2.800.000 Kč.	☐	☐
3.2 Prodám 1+1, 36 m ² , Praha 9 – klidná ulice, byt po rekonstrukci – zděné jádro, 7. patro, panel, bus 5 min.	☐	☐
3.3 Nabízím k prodeji 2+1, 50 m ² , terasa 4 m ² , zděná novostavba, Letňany, garáž pod domem, cena 3.800.000 Kč.	☐	☐
3.4 Pronájem částečně zařízeného bytu 1+1, 38 m ² , Praha 9, zděný dům, 7. patro, kauci 10.000 Kč nutné složit hotově.	☐	☐

max. 3 body

4 Přiřadte k jednotlivým tvrzením (4.1–4.3) úryvek (A–E), který nejlépe odpovídá danému tvrzení:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 4.1 Text je ukázkou líčení, tzn. uměleckého popisu neživých objektů a dějů. _____
- 4.2 Text je ukázkou charakteristiky vnější, tzn. popisu vzhledu nějakého člověka. _____
- 4.3 Text je ukázkou charakteristiky nepřímé, tzn. čtenář si udělá obrázek o vlastnostech nějakého člověka z popisu jeho jednání. _____

- A) Krátce a jednoduše byla nenapravitelný romantik. Byla taky cynická, světa neznalá, tvrdohlavá a docela sebevědomá.
- B) Jachta je označení pro široké spektrum malých lodí. Původně to byly malé vojenské lodě, dnes se termín používá především pro lodě sportovní a rekreační.
- C) Jakmile se jednou dala do řeči, nemělo její povídání konce, ale s někým, kdo se jí nelíbil, se ani nepustila do hovoru. Při cestě vlakem pravidelně ztrácela jízdenky, a když na něco myslela, zapomínala jíst.
- D) Nebyla nijak krásná, tváře měla propadlé, ústa trochu moc široká. Většinou jste ji viděli v plandavém tvídovém saku, které vypadalo jak z vetešnictví, a bachratých pracovních botách na nohou.
- E) V zátoce kotvila velká jachta a její vysoký stěžeň se kýval sem a tam jako obrovský metronom. Když opadával příboj, znělo okolím melancholické chřestění přesýpaných oblázků. Jako když cvrnkáš duhové kuličky.

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 5

S přáteli jsme se domluvili, jak strávíme víkend. Vypravíme se na hudební festival. Ve spěchu jsme sháněli dvoudenní lístky, pak si zbalili věci a vydali se vstříc dobrodružství.

Za zábavou samozřejmě vyjeli stovky milovníků hudby, a tak byl rychlík do Hradce Králové přeplněný a my se mačkali s dalšími lidmi v úzké uličce. Po příjezdu jsme si vzájemně pomáhali při stavbě stanů. Mně ale známí doporučili jakýsi nový typ stanu, a proto výsledkem našeho úsilí bylo neforemné obydlí na zemi a pytlík se zbylými čtyřmi kolíky v ruce. Když jsme však splinuli s davem a hlasy zpěváků se rozezněly pod ztemnělým nebem, zaplavil nás pocit štěstí.

(CZVV)

max. 4 body

5 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6–11

(1) Na území Česka sopky již dávno nebouří, ale stopy po výrazné geologické aktivitě zde najdeme dodnes. Dokladem jsou například stolové hory, útvary pojmenované podle svého tvaru – jejich vrchol tvoří **plošina** připomínající desku stolu. K nejzajímavějším stolovým horám u nás patří Kozelka (659,6 m), kterou naleznete v Plzeňském kraji. Ani z velké dálky ji nelze přehlédnout. Vyčnívá asi 100 až 150 metrů nad okolní terén a výstup na její vrchol stojí za námahu, protože je z něj nádherný výhled.

(2) Tato stolová hora „povstala ze země“ někdy v mladších třetihorách. Tehdy bylo naše území pokryto převážně listnatými pralesy a v nich žili např. sloni **rodu** Deinotherium, kteří vážili až čtrnáct tun. Planeta Země tou dobou zažívala bouřlivé období svého vývoje – probíhalo formování dnešních kontinentů. Pevninské desky svým posunováním vytvářely pohoří (například evropské pohoří Alpy) a údolí. Leckde byl **tlak** tak silný, že země pukla a ven se vylila žhavá láva. Vyplňovala údolí, zdvihala výšku terénu a tuhla. Protože ztuhlá láva je křehká, časem se lávový příkrov začal vlivem eroze rozpadat a rozdrobené částičky odplavila voda. Na některých místech však zbytky lávy zůstaly čnět nad úrovní krajiny například jako stolové hory. Tak vznikla i Kozelka.

(3) Po jejím obvodu najdete věže, **pyramidy** a další skalní útvary vzniklé postupným oddělováním částí stolové hory. Na některých místech dokonce z podzemí stále uniká výrazně teplejší vzduch! Právě kvůli těmto únikům se pro Kozelku ujal lidový název Dračí hora. Kdysi byla totiž pára, která stoupala z hory, vidět a lidem to připadalo, jako by uvnitř spal drak a jeho horký dech unikal spárami ven.

(www.abicko.cz, upraveno)

max. 2 body

6 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
6.1 Ztuhlá láva je křehká, a proto je odolná vůči erozi.	☐	☐
6.2 V období mladších třetihor žili na našem území až čtrnáctitunoví savci.	☐	☐
6.3 V okolí hory Kozelky lze nalézt stolové hory až o 150 metrů vyšší, než je Kozelka.	☐	☐
6.4 Teplý vzduch unikající z průduchů na hoře Kozelce dokazuje, že tato hora je dosud činnou sopkou.	☐	☐

max. 3 body

7

7.1 Vypište z prvního odstavce výchozího textu všechna zájmena osobní.

7.2 Vypište ze třetího odstavce výchozího textu všechna podstatná jména rodu středního, která se skloňují podle vzoru *stavení*.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

1 bod

8 O které z následujících možností se píše ve výchozím textu?

- A) že hora Kozelka vznikla v období třetihor
- B) která česká pohoří vznikla v období třetihor
- C) jaká byla v období třetihor rozloha kontinentů
- D) že povrch celé Země byl v období třetihor zalesněn

1 bod

9 Ve které z následujících možností je mezi prvním slovem a druhým slovním spojením stejný významový vztah jako mezi dvojicí *román – jedna kapitola*?

- A) Alpy – hora Kozelka
- B) Česko – Plzeňský kraj
- C) Česko – planeta Země
- D) Alpy – evropské pohoří

1 bod

10 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- A) Slovo *plošina* v textu označuje vyvýšenou podlahu podél nějakého zařízení.
- B) Slovo *rod* v textu označuje skupinu nejbližší příbuzných druhů rostlin nebo zvířat.
- C) Slovo *tlak* v textu označuje silné mocenské naléhání nebo nátlak.
- D) Slovo *pyramida* v textu označuje stavbu sloužící jako hrobka pro faraóny.

1 bod

11 Které z následujících tvrzení o souvětí podtrženém ve výchozím textu není pravdivé?

- A) Souvětí obsahuje dvě věty hlavní.
- B) Souvětí obsahuje celkem šest vět.
- C) Souvětí obsahuje vedlejší větu přívlastkovou.
- D) Souvětí obsahuje dvě souřadně spojené věty vedlejší.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 12–16

TEXT 1

(1) Jsou věci který člověk nepochopí
tak třeba například ty rádiový vlny
Ve vzduchu po nich není ani stopy
a přitom všude kolem je to vlastně plný
Anebo balón – přece když to lítá
člověk by uvnitř čekal nějaký zařízení
řekněme vrtuli co by tam byla skrytá
– jenže v tý kouli nic ale lautr nic není!

(2) A tak má každý balón svoji duši
duši neviditelnou co ho nese vzhůru
dál mi to rozebírat nepřisluší
na to jsou odborníci nahoře na kúru
A když má duši balón mám ji taky
a ta mi poskytuje jedinečnou šanci
že kdybych odhodil ty saky paky
tak bych se vznášet moh se stejnou elegancí

(3) Vzhůru nese tě to vzhůru
nedá se to nahmatat ani změřit
vzhůru nese tě to vzhůru
nezbývá nic jiného nežli věřit
že když odhodíš všechna závaží
a nažhavíš srdce hořáky
vzhůru že poletíš vzhůru
až nad mraky

(M. Eben, O balónu, zkráceno)

TEXT 2

Epanastrofa – opakování stejného slova nebo slovního spojení na konci jednoho a na začátku bezprostředně následujícího verše.

(CZVM)

max. 2 body

12 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

12.1 Text je ukázkou epiky.

12.2 Text vykazuje znaky charakteristické pro literaturu sci-fi.

12.3 Všechny verše první sloky mají stejný počet slabik.

12.4 Alespoň dvě sloky obsahují jeden verš, který se nerýmuje s žádným jiným veršem v téže sloce.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

1 bod

13 Vypište z TEXTU 1 dva verše, v nichž se vyskytuje epanastrofa.

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

1 bod

14 Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje třetí část TEXTU 1?

- A) Pokud jde člověk do všeho naplno, nakonec si téměř jistě ublíží.
- B) Pokud se člověk zbaví toho, co ho tíží, má naději, že mu bude líp.
- C) Pokud se člověk oprostí od všeho, co ho baví, bude se mu lépe dařit.
- D) Pokud chce člověk něco získat, nesmí se poddávat klamným nadějím.

© Centrum pro zřizování výzkumných ústavů (CZVM), 2011–2017
Informace veřejně nepřístupná. Obsah testového materiálu je považován za součást testu. Jediné právo užití má Centrum pro zřizování výzkumných ústavů (CZVM).
Obsah testového materiálu je chráněn autorským právem. Jediné právo užití má Centrum pro zřizování výzkumných ústavů (CZVM).

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–23

(1) Jakýsi fotograf z Topeky tvrdil, že se před několika měsíci setkal s mužem, který to s revolverem uměl právě tak dobře jako legendární pistolník Jesse James. **Říkali mu Limonádový Joe.** Ten chlapík vyřídil jednou rukou, jediným šestiraňákem, v necelé minutě osm pistolníků.

Stalo se to v baru U Kulhavý kobyly. Barman měl plné ruce práce, aby obsloužil skupinku pěti kovbojů z Abilene sedících u stolu. Limonádový Joe se opíral o pult a popíjel sklenici limonády. Vtom se rozlétnou dveře a do baru vrazí osm zabíječů, revoly v ruce. Kovbojové rychle mizí pod stoly, protože vědí, co přijde. Zabijáci si mezi sebou nevyměnili ani slovo a místo toho nechali hlasitě hovořit své kolty.

(2) Když rachot umkl, *****. Limonádový Joe stál u pultu, zdrav a svěží, a na zemi leželo osm chlapíků s prostřelenými čely. Joe zasunoval pravicí do pouzdra pistoli a v levici otáčel rozpačitě sklenkou, jejíž vrchní půle byla ustřelena. Otočil se k strachy polomrtvému barmanovi a pravil:

„Ještě jednu sklenici Catlettovy limonády, prosím. Myslím, že v téhle jsou střepy. Kdybych se z ní napil, mohlo by se mi třeba něco stát.“

(3) Všichni na něj civěli jako na ducha, a jak teprve ustrnuli, když zjistili, že vyřídil osm chlapů jediným šestiraňákem.

„Nechtělo se mi nadarmo plýtvat střelivem,“ řekl Joe. „Matka mě totiž vždycky nabádala k spořivosti.“

„Kdybych tam neseděl a ten střelecký zázrak neviděl na vlastní oči,“ zakončil příběh fotograf z Topeky, „tak bych tomu prostě nevěřil.“

(J. Brdečka, *Limonádový Joe*, upraveno)

1 bod

18 O kolika lidech, kteří byli během přestřelky v baru U Kulhavý kobyly, se píše ve výchozím textu?

- A) přesně o třinácti
- B) přesně o čtrnácti
- C) přesně o patnácti
- D) přesně o šestnácti

1 bod

19 Která z následujících možností označuje druh podmětu v tučně vyznačené větě ve výchozím textu?

- A) rozvitý
- B) vyjádřený
- C) všeobecný
- D) několikanásobný

max. 2 body

20

20.1 Vypište z první části výchozího textu číslovku, která označuje *nevelký neurčitý počet*.

20.2 Vypište z první části výchozího textu synonymum slova *najednou*.

max. 2 body

21 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

	A	N
21.1 Limonádového Joea naučil dobře střílet z revolveru proslulý pistolník Jesse James.	☐	☐
21.2 Alespoň jedna rána, kterou vypálil Limonádový Joe, zabila více než jednoho z osmi pistolníků.	☐	☐
21.3 Než začalo osm pistolníků střílet po Limonádovém Joeovi, rychle si nahlas odsouhlasili strategii.	☐	☐
21.4 Střela jednoho z osmi pistolníků rozbila Joeovu sklenku a její střepy zranily minimálně jednoho člověka.	☐	☐

1 bod

22 Na vynechané místo (*****) ve výchozím textu patří slovní spojení, které má význam *lidé se divili*. O které z následujících slovních spojení jde?

- A) lidé měli velké oči
- B) lidé po něm loupili očima
- C) lidé nevěřili vlastním očím
- D) lidé na něm mohli oči nechat

1 bod

23 Který z následujících druhů vedlejších vět se v druhé části výchozího textu nevyskytuje?

- A) vedlejší věta předmětná
- B) vedlejší věta přívlastková
- C) vedlejší věta příslovečná způsobová
- D) vedlejší věta příslovečná podmínková

1 bod

24 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Štítý srubu jsem koncem léta pobyl prkny.
- B) Na chatě jsem s rodiči pobyl jen velmi krátce.
- C) Prodejce pojištění jsem odbyl opravdu rychle.
- D) Na zahradě jsem práci odbyl kvůli bolesti v zádech.

max. 3 body

25 Vytvořte tvary sloves podle zadání.

Příklad: **zírat** – 1. osoba, číslo jednotné, způsob oznamovací, čas přítomný → *zíráám*

25.1 **brát** – 1. osoba, číslo množné, způsob rozkazovací

25.2 **přijít** – 2. osoba, číslo množné, způsob podmiňovací přítomný

25.3 **vysadit** – 3. osoba, číslo jednotné, čas minulý, způsob oznamovací, rod trpný

max. 4 body

26 Přiřadte k jednotlivým slovům (26.1–26.4) odpovídající tvrzení (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

26.1 zvykat

_____

26.2 nejúplnější

_____

26.3 velkoměstský

_____

26.4 nesamostatný

_____

- A) Slovo má dvě předpony a dva kořeny.
- B) Slovo má dvě předpony a jeden kořen.
- C) Slovo má jednu předponu a dva kořeny.
- D) Slovo nemá předponu a má dva kořeny.
- E) Slovo nemá předponu a má jeden kořen.
- F) Slovo má jednu předponu a jeden kořen.

